

RSC-Standpunt:

Wetsvoorstel verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden

Het Register Specialistisch Casemanagement (RSC) vertegenwoordigt 2.200 registercasemanagers en riskmanagers sociale zekerheid, van wie er ruim 200 werkzaam zijn als zelfstandig ondernemer. Het is hiermee het grootste beroepsregister in Nederland voor de professionals die dagelijks gespecialiseerde begeleiding bieden bij ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid én sturen op de kaders waarbinnen dat gebeurt.

Ons standpunt op hoofdlijnen

- ▶ Vanuit onze missie werkend Nederland te laten floreren is het RSC voorstander van een duurzaam sociaal arbeidsongeschiktheidsstelsel voor álle werkenden, en tegen iedere vorm van schijn- en gedwongen zelfstandigheid die hier afbreuk aan doet.
- ▶ Wij onderschrijven daarom de noodzaak om het onderscheid tussen werknemer- en ondernemerschap duidelijker in de wet vast te leggen. Ook kunnen we ons vinden in een rechtsvermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst bij een laag uurtarief.
- ▶ Tegelijkertijd signaleren we dat dit wetsvoorstel slechts beperkt bijdraagt aan een duurzaam sociaal stelsel voor arbeidsongeschiktheid voor álle werkenden.
- ▶ Ook na invoering ervan blijft er een aanzienlijke groep werkenden die niet financieel aan het stelsel bijdraagt en er geen rechten aan kan ontleen. Hiervoor zijn dringend andere maatregelen nodig.

Heel veel leesplezier,

Het bestuur.

RSC-standpunt: Wetsvoorstel verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden.

Dringend andere ingrepen nodig

Deze wijziging is nodig, maar lost het probleem slechts ten dele op

Het RSC wil werkend Nederland laten floreren. Een goed functionerende arbeidsmarkt en een solide en duurzaam sociaal stelsel voor arbeidsongeschiktheid voor álle werkenden zijn hiervoor naar onze overtuiging randvoorwaarden. Ook zijn wij ervan overtuigd dat beide voorwaarden alleen haal- en houdbaar zijn als elke werkende financieel aan het sociale stelsel bijdraagt. Dit wetsvoorstel zet een stap in de goede richting door schijn- en gedwongen zelfstandigheid tegen te gaan. Het belang van deze maatregel is zonder meer groot, maar tegelijkertijd is de reikwijdte per definitie beperkt.

Dit voorstel versterkt het stelsel en beperkt financiële kwetsbaarheid

Het wetsvoorstel voorkomt dat werkenden geen bijdrage aan het stelsel leveren én er geen rechten aan kunnen ontlenen in situaties waarin de aard van hun arbeidsrelatie hier feitelijk wel om vraagt. Hiermee draagt het aan de ene kant bij aan de financiële houdbaarheid van het stelsel. Aan de andere kant beschermt het een groep werkenden in een vaak zwakkere sociaaleconomische positie tegen ongewilde (en ongewenste) financiële kwetsbaarheid bij arbeidsongeschiktheid. Vanwege deze positieve effecten zijn wij voorstander van een duidelijker wettelijk onderscheid tussen werknemer- en ondernemerschap. Ook kunnen we ons vinden in het voorstel om een rechtsvermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst bij een laag uurtarief te introduceren.

Ook na invoering blijven nog grote knelpunten aanwezig

Een belangrijke kanttekening is dat deze verbeteringen in de wetgeving inspelen op een zeer specifiek onderdeel van de problematiek rond werknemer- en ondernemerschap. Laat er geen misverstand over bestaan: gedwongen (schijn)zelfstandigheid is een ernstige misstand die zonder meer moet worden aangepakt. En situaties met onbedoelde schijnzelfstandigheid brengen met name voor de werkenden in kwestie zulke grote risico's met zich mee, dat de wetgever ze niet ongemoeid kan laten. Onderzoek laat echter ook zien dat beide fenomenen beperkt voorkomen. Dit betekent automatisch dat het aanpakken ervan ook slechts beperkt bijdraagt aan een duurzaam sociaal stelsel voor arbeidsongeschiktheid voor alle werkenden. Het merendeel van de zzp'ers kiest bewust voor het ondernemerschap. Dit zal door dit wetsvoorstel niet ineens veranderen. Ook verandert het voorstel niets aan het feit dat deze keuze directe gevolgen heeft voor de houdbaarheid van het stelsel en voor de zelfsturing die nodig is voor de financiële weerbaarheid van de personen in kwestie. Het onderscheid tussen werknemer- en ondernemerschap blijft immers bepalend voor de vraag of een werkende wel of niet aan het stelsel bijdraagt en er rechten aan kan ontlenen.

RSC-standpunt: Wetsvoorstel verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden.

Dringend andere ingrepen nodig

Naast deze wijziging zijn dringend nog andere ingrepen nodig

Een toekomstbestendig sociaal stelsel voor arbeidsongeschiktheid biedt een vangnet voor álle werkenden en wordt ook door alle werkenden (mee)gefinancierd. Om dit te realiseren zijn naast dit wetsvoorstel dringend nog andere ingrepen nodig.

Fundamentele andere problemen vragen om oplossing

Het is niet alleen zaak te voorkomen dat schijnzelfstandigheid kan optreden en dat werkenden onder druk en tegen hun zin ondernemer worden. Zolang dit financiële ondergraving van het stelsel met zich meebrengt, is het net zo belangrijk dat de wetgeving werknemers niet financieel prikkelt om ondernemer te worden. Laat staan wanneer het risico van arbeidsongeschiktheid hierbij ook nog eens op de samenleving wordt afgewenteld. Dit laatste is nu vaak het geval: veel zzp'ers zijn financieel zó kwetsbaar dat bij ziekte of andere tegenslag al snel een beroep op de bijstand nodig is. Ondernemers met een grotere onderneming kunnen in mindere tijden bezuinigen op kosten, activiteiten afschalen en personeel laten afvloeien naar door henzelf bekostigde sociale regelingen. Een zzp'er heeft deze mogelijkheden veel minder of helemaal niet. De urgentie om deze knelpunten aan te pakken is momenteel nog groter door de krappe arbeidsmarkt. Waar werk in overvloed is, kan de verleiding groeien om risico's te negeren en voorzorgsmaatregelen achterwege te laten.

De risico's raken ook de markt voor casemanagement

In dit verband kijken wij ook met zorg naar de krapte op de markt waarin de bij ons aangesloten casemanagers werkzaam zijn. Als beroepsregister zijn wij van mening dat het voor goede uitoefening van het vak in principe niet uitmaakt of een casemanager werkzaam is als zelfstandige of als werknemer in loondienst. We vinden het echter zeer ongewenst dat casemanagers momenteel door een keuze voor ondernemerschap afbreuk doen aan de houdbaarheid van het sociale stelsel. En we zouden het helemaal onverteerbaar vinden wanneer concurrentie op kwaliteit wordt verdrongen door een prijzenslag die casemanagers dwingt of verleidt tot ondernemerschap met onverantwoorde persoonlijke risico's. Dit staat haaks op de kwaliteitsborging waar het RSC-register voor staat. Casemanagers zijn actief op een terrein waar grote financiële belangen en risico's aan de orde zijn. In het geval van zelfstandig ondernemerschap is het daarom belangrijk dat zij voldoende financiële ruimte hebben voor verzekering van aansprakelijkheidsrisico's. Oók als de casemanager in kwestie onverhoopt met gezondheidstegenslag te maken krijgt.

Maak vaart met een basisverzekering voor alle werkenden

Wij roepen het huidige én het volgende kabinet dringend op vaart te maken met de invoering van een basisverzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor álle werkenden. Doordat deze steeds op zich laat wachten, blijft een ongewenste financiële prikkel bestaan om werknemerschap te verruilen voor ondernemerschap. Ook blijft het effect aanwezig dat een keuze voor ondernemerschap vervolgens het sociale stelsel ondergraaft én een groep werkenden met onvoldoende buffers oplevert. Het is hoog tijd om een houdbaar nieuw sociaal stelsel in het leven te roepen – in elk geval voor arbeidsongeschiktheid, maar wellicht ook voor periodes waarin er voor een zzp'er minder of geen werk beschikbaar is. Een stelsel waar elke werkende aan bijdraagt. En waar dus ook elke werkende aanspraak op kan maken als het nodig is.